

Vasa Settlementförenings ersättningsyrkande

Välfärdsområdesstyrelse 20.01.2025 § 4

85/00.02.01/2025

Beredare Hartman Tuula
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 040 183 8410, fornamn.efternamn@ovph.fi

Vasa Settlementförening har 9.12.2024 lämnat ett ersättningsyrkande där föreningen yrkar på att Österbottens välfärdsområde ska betala föreningen 100 000 euro i ersättning för skada som gäller arbetsverksamhet som ges i rehabiliteringssyfte.

Vasa Settlementförening motiverar sitt ersättningsyrkande med att föreningen redan från och med april 2024 haft full beredskap att ta emot klienter i den arbetsverksamhet som ges i rehabiliteringssyfte. Antalet klienter som hänvisats till verksamheten har ändå varit knappt. Vid ett informationsmöte i juni 2024 har man enligt Vasa Settlementförening oväntat informerat föreningen om att man inte kunnat hänvisa klienter till serviceklass 3. Inget svar har heller fåtts på frågan varför inga klienter hänvisats till serviceklass 2. Den 26 augusti 2024 fick föreningen ett meddelande om att anskaffningen av tjänster för nya klienter upphör tillsvidare.

Enligt Vasa Settlementförenings uppfattning beror det negativa resultatet som drabbat föreningen år 2024 i huvudsak på välfärdsområdets okunniga verksamhet. Vasa Settlementförening anser det befogat att välfärdsområdet deltar i de kostnader som skadan åsamkat.

Den arbetsverksamhet som ges i rehabiliterande syfte är en lagstadgad service för vilken välfärdsområdet har ett organiseringsansvar. Service ska ordnas för klienter som är i behov av den, men välfärdsområdet bestämmer hur denna service ska tillhandahållas. I välfärdsområdet tillhandahålls denna service i egen regi och med hjälp av köptjänster.

På sommaren 2023 började välfärdsområdet använda sig av dynamisk upphandling vid upphandling av arbetsverksamhet som ges i rehabiliteringssyfte, på basis av vilken välfärdsområdet utsåg 37 serviceproducenter för att tillhandahålla denna service. Av dessa 37 serviceproducenter tillhandahåller sex föreningar service i serviceklass 2–3 och trettioen föreningar i serviceklass 1. Vasa Settlementförening tillhandahöll service endast i serviceklass 2–3.

Välfärdsområdet anskaffar arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte som köptjänst för att komplettera välfärdsområdets egen serviceproduktion. I anbudshandlingarna har man från första början nämnt att välfärdsområdet varken förbinder sig att köpa service för ett visst klientantal eller till ett förutbestämt belopp. I det beslut som fattades år 2023 uppskattade man att man år 2024 kommer att reservera maximalt 700 000 euro för köp av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Den här uppskattningen utgjorde inget löfte till serviceproducenterna.

Inom ramen för serviceklass 1 förbinder sig serviceproducenten till att tillhandahålla arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte antingen individuellt eller i grupp. Inom ramen för den service som tillhandahålls i denna klass ska man ordna arbetsverksamhet samt handledning i arbetsverksamhet och arbetslivsfärdigheter för klienten. Serviceklass 2 inrymmer individuell coaching, där man vid sidan av arbetsuppgifterna erbjuder även coaching i grupp. Serviceklass 3 är till innehållet samma som serviceklass 2, men klassen kan kompletteras med kartläggningar av arbets- och funktionsförmågan.

Arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte hade fram till den 16 september 2024 ordnats för totalt 710 klienter, varav 189 stycken fick service inom serviceklass 2–3. Anbudsgivarna ställdes upp i prioritetsordning enligt hur höga kvalitetspoäng de fick. Vasa Settlementförening var på plats 3 av 6 i både serviceklass 2 och 3. Majoriteten av

klienterna har alltså fått service inom klass 1, inom vilken Vasa Settlementförening inte ordnade service alls. Endast sex anbud kom in för serviceklasserna 2–3.

Den 23 augusti 2024 beslutades att anskaffningen av tjänster för nya klienter avbryts i serviceklasserna 2–3. Orsaken till beslutet var att välfärdsområdets ekonomiska situation krävde en gallring i köptjänsterna. Köptjänsten fortsatte i enlighet med klientplanen för de klienter som redan var inne i servicesystemet.

I servicebeskrivningen och avtalsdokumenten beskrivs hänvisningen av klienter till service noga, till exempel så här i servicebeskrivningen:

Definition av servicebehov och val av serviceproducent

Beställaren kan göra beställningar enligt klientens individuella behov (klientplan) och själv från fall till fall besluta i vilken omfattning beställaren anskaffar den service som avses i avtalet.

Beställaren gör en bedömning av servicebehovet för att slå fast klientens servicebehov. För klienten väljs en serviceproducent som möter klientens behov och är mest lämplig och passande för klienten. Valet görs med hjälp av den prioritetsordning som serviceproducenterna har satts i beroende på hur höga kvalitetspoäng de fått i interna konkurrensutsättningar (se anbudsförfrågans punkter om tilläggsuppgifter om upphandlingsförfarande och interna konkurrensutsättningar i upphandlingssystemet). Vid valet av serviceproducent iakttas klientens självbestämmanderätt i enlighet med 8 § av lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000). Hur lämplig arbetsverksamhetsplatsen är för klienten bedöms utifrån de uppgifter som serviceproducenten har angett i sin anbudsansökan och sitt anbud.

Prioritetsordning och förtursperiod

I den interna konkurrensutsättningen ställs serviceproducenternas respektive service (delområde) i prioriteringsordning på basis av de poäng som de erhåller utgående från sina kvalitetslöften. Prioritetsordningen är i kraft endast under den förtursperiod som infaller efter den interna konkurrensutsättningen. Kvalitetslöftena måste därmed alltid bemötas på nytt, och de kan också ändra i samband med de interna konkurrensutsättningarna. De poäng som ges för kvalitetslöftena är servicespecifika. Serviceproducenten kan maximalt få 100 poäng per service. Den serviceproducent som på basis av kvalitetslöftena får de högsta poängen ställs först i prioriteringsordningen och därefter den serviceproducent som fått de näst högsta poängen osv. Det är också möjligt att serviceproducenter får samma poängtal. I en dylik situation utser man den serviceproducent som är lämpligast för klienten.

Vilken serviceproducent som får vilken klient bestäms inte endast utgående från prioriteringsordningen utan det här påverkas också av lagen om klientens ställning och rättigheter. Klienten kan själv påverka vilken enhet hen söker sig till, vilket innebär att en klient inte hänvisas exempelvis till en enhet, dit hen inte har något realistiskt sätt att ta sig till eller till en enhet där hens säkerhet exempelvis kan äventyras på grund av en gemensam historia med övriga klienter.

Vasa Settlementförening har både muntligen och i anbudshandlingarna beskrivit att deras klientgrupp och service är inriktad på arbetsverksamhet som ges i rehabiliteringssyfte. Denna klientgrupp utgör en minoritet i Österbotten bland de klienter som är i behov av arbetsverksamhet som ges i rehabiliteringssyfte, eftersom många av de klienter som hänvisas till servicen har stora/långvariga svårigheter i sin livshantering. Det goda sysselsättningsläget i Österbotten gör att sysselsättningsmöjligheterna är bra, medan klienterna inom socialvården i enlighet med lagen är i behov stöd i sin livshantering och på sin sysselsättningsstig. Merparten av klienterna inom serviceklass 2–3 behöver lång rehabilitering förrän man kan börja planera någon övergång till arbetslivet. I och med att

Vasa Settlementförening avgränsade sin service till service som var inriktad på arbetslivet blev också antalet potentiella klienter som föll utanför servicen "högt".

Vasa Settlementförening har i konkurrensutsättningen avlämnat en servicebeskrivning som är daterad 10.9.2023. Föreningen beskriver sin service bland annat så här: Vasa Settlementförening har som mål med sin arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte att stöda klienterna, stärka deras arbetslivsfärdighet samt göra det möjligt för dem att hitta vidare möjligheter genom arbetsverksamhet och mångsidig handledning. Syftet är att stöda klienten som individ och ställa upp individuella mål. Varje klient får redan när hen bekantar sig med arbetsverksamheten och även under introduktionsperioden information om att arbetsverksamheten är målorienterad och att målet är att antalet dagar ökar i takt med rehabiliteringen och att klienten stegvis förs in på arbetsmarknaden. Kravnivån på klienternas uppgifter ökar i takt med att rehabiliteringen framskrider, likaså ökar antalet dagar med arbetsverksamhet i takt med klientens framsteg. Syftet med arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte är att skapa goda förutsättningar för vidare möjligheter samt förbättra klientens livskontroll och stöda hens rehabilitering. Klienten förväntas kunna följa tidtabeller, ha en vilja att delta i verksamheten samt en vilja att förbättra sin arbets- och funktionsförmåga genom olika metoder. Klienten får inte ha akuta missbruksproblem när hen börjar i arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte.

I början av samarbetet med Vasa Settlementförening hölls ett inledande möte via Teams den 4 december 2023. Settlementföreningen upprättade en promemoria över mötet, vilken skickades till alla deltagare. Av promemorian framgår att det är svårt att uppskatta det kommande antalet klienter, men för en ny aktör har man uppskattat klientantalet till ungefär 20 stycken under det första året. Under år 2024 hänvisades totalt 16 klienter till Vasa Settlementförening, med andra ord var klientantalet mycket nära den uppskattning som gavs i december 2023.

Vasa Settlementförening uppger i sitt yrkande att ett par, tre klienter hänvisades till dem under sommaren 2024 och att fler klienter borde ha hänvisats dit, eftersom föreningen anser att de varit på första plats i prioritetsordningen. Upphandlingen delades upp i perioder om sex månader, varav den första perioden gällde tiden 1.1–30.6.2024 och den andra 1.7–31.12.2024. Vasa Settlementförening anser att de, enligt bilaga 4 som de tillställt, var på första plats i prioritetsordningen. Det här stämmer dock inte, utan under tiden 1.1–30.6.2024 var de på plats 3 och under tiden 1.7–31.12.2024 på plats 2.

År 2024 har 16 klienter hänvisats till Vasa Settlementförening. I december 2023 uppskattade man att klientmängden som kunde hänvisas till föreningen kunde röra sig kring 20 stycken.

Den resultaträkning som Vasa Settlementförening tillställt för sin arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte visar ett underskott per 31.10.2024. Underskottet ser ut att ha uppstått av lönekostnader och lokalhyror. Resultatet för enbart själva arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte påvisar inte i hur stor omfattning den har påverkat den möjliga skadan. Enligt välfärdsområdets uppfattning har Vasa Settlementförening anställt tre nya arbetstagare och hyrt nya lokaler innan de vetat hur många klienter de kommer att få. Därmed är Vasa Settlementförening ensam ansvarig för risken för dessa utgifter. Österbottens välfärdsområde har inte i något skede bundit sig till ett visst antal klienter eller att köpa en viss volym. Den här informationen har kommit Vasa Settlementförening till kännedom under den dynamiska konkurrensutsättningen. Vasa Settlementförenings påstående i ersättningsyrkandet om att endast ett par, tre klienter skulle ha hänvisats till dem stämmer inte, utan det riktiga antalet klienter är 16 stycken.

Välfärdsområdesdirektör Kinnunen Marina

föreslår, att styrelsen efter att ha utrett ärendet beslutar att avslå Vasa Settlementförenings ersättningsyrkande.

Beslut:

Välfärdsområdesstyrelsen beslöt att avslå Vasa Settlementförenings ersättningsyrkande i enlighet med beredningens förslag.

Antecknades till protokollet att ledande jurist Tuula Hartman var närvarande för att svara på eventuella frågor om ärendet.

Distribution